

Invoering van een omgevingsbesluit

Hoorzitting Commissie Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie van het Vlaams Parlement
28 november 2023

isabelle@omgevingsrecht.be
www.omgevingsrecht.be

Hoe omgaan met resterende gebruiksruiimte?

- **‘Wat Vlaanderen zelf doet, doet het niet beter’**
 - op het vlak van ruimtelijke planning
 - op het vlak van vergunningverlening
 - op het vlak van effectenbeoordeling
- **Hoe ‘Vlaams DNA’ en ‘Vlaamse erfzonden’ overstijgen?**

- **Waarom niet inzetten op robuust remediëren?**
 - **Met oog voor milieukwaliteitsnormen** (Nederland: omgevingswaarden)
 - **Standstill-beginsel: feitelijke betere milieukwaliteit geldt als norm**
 - => geen normopvulling mogelijk
 - => geen mogelijkheid tot maximalisatie van (milieu)gebruiksruimte
 - => ongeacht de 'economische gevolgen' waarvan sprake in art. 1.1.4. VCRO

Positief

- **Optie inbouwen van projectgedreven planproces**
 - Duits model: **Planfeststellungsverfahren**
 - Vlaamse variant: **Complexeprojectenprocedure**
 - Nederlandse variant: **Projectprocedure**

- **Light-versie van complexeprojectenprocedure als instrument voor realisatie van bv. bouwshift?**
 - Complexeprojectenprocedure is op zich reeds inzetbaar voor bouwshift
 - **Maar: tanende interesse in deze procedure!**
 - Interessant: omgevingsbesluit als ‘besluit *sui generis*’
 - Ook ‘voorkeursbesluit’ en ‘projectbesluit’ zijn ‘besluiten *sui generis*’
 - Interessante combinatie maken van plan- en project-milieueffectrapportage
 - Met doorvertaling van ‘milderende maatregelen’ in omgevingsbesluit
 - **Maar: klemtoon ligt helemaal niet op ‘kwalitatief besluitvormingstraject’!**
 - Enig doel: lange doorlooptijd RUP-procedure vermijden

- **Cruciale fout op vlak van publieke participatie:** *‘Derden-belanghebbenden krijgen van meet af aan een concreter beeld op het project’*
 - Complexeprojectenprocedure vertrekt niet van een concreet project maar van een **‘probleemstelling/opportuniteit’**
 - Projectprocedure vertrekt niet van een concreet project maar van een **‘verkenning naar een bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving’**

Negatief

- **‘Maatschappelijke meerwaarde’?**
 - Omgevingsbesluit voor ruimtelijke impulsprojecten
 - Omgevingsbesluit voor werken van algemeen belang
 - **Omgevingsbesluit voor bedrijvigheid:** *‘Steeds snellere technologisch en economische evoluties die vereisten dat bedrijven zich hieraan moeten kunnen aanpassen en ontwikkelen’*
- **Omgevingsbesluit als toveroplossing voor historisch probleem van zonevreemde bedrijven in openruimtebestemmingen = ‘Vlaams DNA’**
 - **Milieukwaliteitsnormen:** beperkte (milieu)gebruiksruimte op deze locaties
 - **Standstill-beginsel:** geen normopvulling mogelijk
 - **Gelijkheidsbeginsel:** sommigen zijn meer gelijk dan anderen
 - **Plan-milieueffectrapportage:** *‘Onmogelijkheid van herlocalisatie door gebrek aan beschikbare industrieterreinen’* = onwettige voorafname op plan-m.e.r.
 - **Beperking van rechtsbescherming voor derden-belanghebbenden:** niet te rechtvaardigen (wordt overigens niet gerechtvaardigd in MvT)